

**Огляд актуальних новин законодавства
за вересень 2016 року**

Зміст

ВСТУПИЛИ В ДІЮ НОВІ ЗАКОНОДАВЧІ АКТИ:

1. ПРО ВРЕГУЛЮВАННЯ СИТУАЦІЇ НА ГРОШОВО-КРЕДИТНОМУ ТА ВАЛЮТНОМУ РИНКАХ УКРАЇНИ	2
---	---

ДФСУ ПОЯСНЮЄ ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЩОДО:

- ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК

2. КУПІВЛЯ-ПРОДАЖ ЦІННИХ ПАПЕРІВ	17
--	----

- ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

3. БЮДЖЕТНЕ ВІДШКОДУВАННЯ ПДВ	19
-------------------------------------	----

4. ПРАВО ПОДАВАТИ СКРАГУ НА ПРОДАВЦЯ/ПОКУПЦЯ	21
--	----

5. РАХУНОК ЗА ВОДУ – ПІДСТАВА ДЛЯ ВІДОБРАЖЕННЯ ПОДАТКОВОГО КРЕДИТУ	23
---	----

6. ПРО ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОГО КРЕДИТУ НА ПІДСТАВІ ТИМЧАСОВОЇ МИТНОЇ ДЕКЛАРАЦІ	25
--	----

7. БЕЗПЛАТНА ПЕРЕДАЧА ТОВАРІВ – ПДВ НАРАХОВУЄТЬСЯ ОДИН РАЗ	26
--	----

- ПДФО, ЄСВ ТА ВІЙСЬКОВИЙ ЗБІР

8. ВИПЛАТА ДОХОДІВ, НЕ ЗАЗНАЧЕНИХ У ВИТЯГУ З ЄДРПОУ	27
---	----

9. ОБЧИСЛЕННЯ СЕРЕДНЬОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ	28
--	----

- ІНШЕ

10. НЕДОПУСК ДО ПЕРЕВІРКИ	29
---------------------------------	----

11. РОЗРАХУНОК ПЕНІ ПРИ САМОСТІЙНОМУ НАРАХУВАННІ СУМИ ГРОШОВОГО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	31
---	----

12. ВІДНОВЛЕННЯ ПЕРВИННИХ ДОКУМЕНТІВ, ЯКІ ЗБЕРІГАЮТЬСЯ НА ТЕРИТОРІЇ ВІЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ЗОНИ «КРИМ»	32
--	----

1. ПРО ВРЕГУЛЮВАННЯ СИТУАЦІЇ НА ГРОШОВО-КРЕДИТНОМУ ТА ВАЛЮТНОМУ РИНКАХ УКРАЇНИ

Постанова Національного банку України «Про врегулювання ситуації на грошово-кредитному та валютному ринках України» від 14.09.2016р. №386.

Відповідно до статті 99 Конституції України, статті 387 Господарського кодексу України, статей 6, 7, 7¹, 15, 25, 30, 33, 44, 45, 55, 56 Закону України «Про Національний банк України», статей 66, 67 та глави 11 Закону України «Про банки і банківську діяльність», статей 1 та 2 Закону України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті», Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації», розділів II та III Декрету Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 року №15-93 «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» та з метою врегулювання ситуації на грошово-кредитному ринку України, зокрема його валютному сегменті, Правління Національного банку України постановляє:

1. Установити, що розрахунки за операціями з експорту та імпорту товарів, передбачені в статтях 1 та 2 Закону України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті», здійснюються у строк, що не перевищує 120 календарних днів.
2. Установити вимогу щодо обов'язкового продажу на міжбанківському валютному ринку України надходжень в іноземній валюті із-за кордону на користь юридичних осіб, які не є уповноваженими банками, фізичних осіб - підприємців, іноземних представництв (крім офіційних представництв), на рахунки, відкриті в уповноважених банках для ведення спільної діяльності без створення юридичної особи, а також надходжень в іноземній валюті на рахунки резидентів, відкриті за межами України на підставі індивідуальних ліцензій Національного банку України.

Надходження в іноземній валюті, зазначені в абзаці першому цього пункту, підлягають обов'язковому продажу на міжбанківському валютному ринку України, у тому числі безпосередньо Національному банку України, у розмірі 65 відсотків. Решта надходжень в іноземній валюті залишається в розпорядженні резидентів та нерезидентів і використовується ними відповідно до правил валютного регулювання.

Не підлягають обов'язковому продажу на міжбанківському валютному ринку України надходження в іноземній валюті:

- на користь держави або під державні гарантії;
- за кредитами, позиками, що залучаються відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, або від міжнародних фінансових організацій, членом яких є Україна, або від міжнародних фінансових організацій, за договорами з якими Україна зобов'язалася забезпечувати правовий режим, який надається іншим міжнародним фінансовим організаціям;
- за кредитами, що надаються резиденту-позичальнику шляхом сплати іноземним кредитором коштів за зобов'язаннями цього резидента перед нерезидентом-експортером згідно із зовнішньоекономічним договором без зарахування кредитних коштів на рахунок резидента в уповноваженому банку, за умови, що такий кредит надається банком-нерезидентом та/або за участю іноземного експортно-кредитного агентства;
- за проектами (програмами) міжнародної технічної допомоги, що пройшли державну реєстрацію;

- за проектами, що здійснюються на підставі угод між Україною і Європейським Союзом про участь України в міжнародних програмах Європейського Союзу;
- за міжнародно-технічними програмами і проектами, зареєстрованими відповідно до частин п'ятої і шостої статті 66 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»;
- у вигляді грантів від міжнародних фінансових організацій, членом яких є Україна, на користь юридичної особи - резидента, фінансування якої здійснюється за рахунок таких грантів та в органах управління якої бере участь Уряд України;
- що надійшли як грошове забезпечення (гарантійний внесок) участі нерезидента в аукціоні (торгах) з приватизації державного майна на рахунки організатора такого аукціону (торгів);
- що надійшли у вигляді грошового забезпечення пропозиції конкурсних торгів (гарантія, застава, завдаток, депозит) з метою участі нерезидента в конкурсних торгах під час здійснення державних закупівель;
- що надійшли для здійснення іноземних інвестицій в Україну;
- на кореспондентські рахунки банків-нерезидентів в іноземній валюті, відкриті в уповноважених банках;
- за операціями з розміщення депозитів банками-нерезидентами на рахунках в уповноважених банках;
- на користь резидентів-посередників за договорами комісії, доручення, консигнації або за агентськими угодами, що підлягають подальшому перерахуванню власникам коштів. Якщо надходження в іноземній валюті підлягають подальшому перерахуванню власникам коштів, які обслуговуються в уповноважених банках, то уповноважені банки здійснюють обов'язковий продаж надходжень в іноземній валюті відповідно до вимог цього пункту;
- за операціями з обміну іноземної валюти на рахунках резидентів, відкритих за межами України на підставі індивідуальних ліцензій Національного банку України;
- що надійшли як благодійна допомога на користь її набувачів;
- повернені за ініціативою іноземного банку-отримувача/посередника за умови, що зазначені кошти були повернені протягом семи днів після дня їх перерахування уповноваженим банком;
- що надійшли як помилковий переказ.

Вимога щодо обов'язкового продажу поширюється на надходження в іноземній валюті 1-ї групи Класифікатора іноземних валют та банківських металів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 04 лютого 1998 року №34 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 19 квітня 2016 року №269) (далі - Класифікатор), і в російських рублях.

Уповноважений банк зобов'язаний попередньо зараховувати надходження в іноземній валюті, на які згідно з абзацом першим цього пункту поширюється вимога щодо обов'язкового продажу, на окремий аналітичний рахунок балансового рахунку 2603 «Розподільчі рахунки суб'єктів господарювання» (далі - розподільчий рахунок).

Уповноважений банк зобов'язаний здійснити обов'язковий продаж надходжень в іноземній валюті відповідно до вимог цього пункту:

- без доручення клієнта;
- виключно наступного робочого дня після дня зарахування таких надходжень на розподільчий рахунок.

3. Національний банк України здійснює моніторинг роботи уповноваженого банку з метою перевірки добросовісного характеру платежів за операціями клієнтів. З цією метою Національний банк України має право вимагати від банків призупинення проведення операцій, що мають підвищений ризик їх використання з протиправною метою, та отримувати документи, що підтверджують добросовісний характер здійснення таких операцій.

4. Уповноважені банки не можуть знімати з контролю експортні операції клієнтів на підставі документів про припинення зобов'язань зарахуванням зустрічних однорідних вимог:

- в іноземній валюті 1-ї групи Класифікатора/російських рублях (незалежно від суми операції);
- в інших валютах (якщо загальна сума зобов'язань, що припиняються зарахуванням у межах одного договору щодо експорту товарів, перевищує в еквіваленті 500000 доларів США).

Надходження в іноземній валюті за експортними операціями клієнтів банку мають бути продані в порядку, установленому в пункті 2 цієї постанови.

Вимоги цього пункту не поширюються на випадки припинення зобов'язань зарахуванням зустрічних однорідних вимог за операціями операторів телекомунікацій з оплати міжнародних телекомунікаційних послуг (міжнародного роумінгу та пропуску міжнародного трафіку).

5. Уповноважений банк до 18.15 поточного дня подає з використанням засобів Системи підтвердження угод на міжбанківському валютному ринку України Національного банку України розгорнуту заявку щодо загального обсягу обов'язкового продажу іноземної валюти, запланованого на наступний робочий день.

Розгорнута заявка включає інформацію про загальний обсяг надходжень та загальний обсяг обов'язкового продажу за кодами іноземної валюти, інформацію про вид надходження і розширену інформацію для операцій, сума яких становить більше 50000 доларів США в еквіваленті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України поточного робочого дня. У розширеній інформації банк в окремому записі зазначає ідентифікаційний код юридичної особи/реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію та номер паспорта, що внесені до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, скорочене найменування юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, код валюти, обсяг обов'язкового продажу.

6. Запровадити такі заходи щодо діяльності банків та фінансових установ:

1) дозволити резидентам здійснювати погашення кредитів, позик (у тому числі фінансової допомоги) в іноземній валюті за договорами з нерезидентами (у тому числі в разі укладання додаткових угод до кредитних договорів / договорів позики, новації боргу, що виник із кредитних договорів/договорів позики, розірвання договорів) не раніше строку, передбаченого договорами. Для цілей цього підпункту під строком платежу за договором слід розуміти кінцеву (найбільш віддалену) дату, яка визначена умовами договору для своєчасного виконання такого платежу. Зазначена вимога поширюється на випадки дострокового виконання резидентом-позичальником зобов'язань як за основною сумою кредиту/позики, так і за іншими платежами, установленими кредитним договором/договором позики (крім випадку, коли за договором змінюється періодичність

виплати процентів із щороку на щокварталу/щомісяця або із щокварталу на щомісяця та/або строк виплати процентів переноситься не більше ніж на 180 днів).

Національний банк України не здійснює реєстрацію договорів про залучення резидентами-позичальниками кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів / змін до договорів, умови яких не відповідають вимогам абзацу першого цього підпункту.

Вимоги цього підпункту не поширюються на випадки дострокового погашення кредитів, позик:

- залучених уповноваженим банком за умови спрямування достроково повернутих коштів на збільшення капіталу цього уповноваженого банку-позичальника. Для здійснення таких операцій уповноваженому банку дозволяється повертати іноземному інвестору кошти за кредитом/позикою безпосередньо на його інвестиційний рахунок, відкритий в уповноваженому банку, з подальшим використанням цих коштів на збільшення капіталу банку;
- за рахунок коштів, що залучаються резидентом-позичальником за іншим кредитним договором (договором позики) з нерезидентом (далі - новий договір), якщо новий договір передбачає більш пізній строк виконання зобов'язань позичальника з повернення цих коштів порівняно з умовами попереднього кредитного договору (договору позики) (далі - попередній договір) та ці кошти (враховуючи кошти в гривнях, отримані внаслідок обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті) не використовуються позичальником на будь-які інші цілі, крім дострокового виконання власних зобов'язань за попереднім договором та купівлі іноземної валюти за гривні із зазначеною метою. Купівля резидентом-позичальником іноземної валюти із зазначеною метою дозволяється в межах фактичної суми обов'язкового продажу коштів в іноземній валюті, які резидент-позичальник залучив за новим договором для дострокового виконання власних зобов'язань за попереднім договором;
- на користь міжнародних фінансових організацій, членом яких є Україна, або міжнародних фінансових організацій, за договорами з якими Україна зобов'язалася забезпечувати правовий режим, який надається іншим міжнародним фінансовим організаціям;
- у сумі коштів, що відповідає частці такого кредиту, позики, що надана за участю іноземного експортно-кредитного агентства.

Вимоги цього підпункту не поширюються на випадок скорочення строків повернення резидентом, що не є банком, нерезиденту основної суми кредиту/позики в іноземній валюті 1-ї групи Класифікатора, якщо таке скорочення здійснюється з метою реструктуризації заборгованості за кредитом/позикою шляхом зарахування вимог за основною сумою такого кредиту/позики як додаткового вкладу (внеску) нерезидента до статутного капіталу резидента під час його збільшення. Пакет документів, що подається до Національного банку України для реєстрації відповідних змін до кредитного договору (договору позики), має додатково містити документи, що підтверджують наявність зобов'язань здійснити зазначену в цьому абзаці реструктуризацію, у тому числі набуття нерезидентом права власності на відповідну частку статутного капіталу резидента. Уповноважений банк під час контролю за проведенням операцій за кредитним договором (договором позики) має враховувати, що зобов'язання за кредитом/позикою, які реструктуризовані в передбачений цим абзацом спосіб, мають припинятися зарахуванням вимог;

2) уповноважені банки здійснюють операції з купівлі-продажу іноземної валюти за гривні на міжбанківському валютному ринку України відповідно до нормативно-правового акта Національного банку України, що регулює порядок та умови торгівлі іноземною валютою.

На кінець робочого дня сальдо перевищення загального обсягу купівлі іноземних валют та банківських металів за гривні над обсягом їх продажу (в еквіваленті за офіційним курсом гривні до іноземних валют та банківських металів, установленим Національним банком України на дату реєстрації операцій у Системі підтвердження угод на міжбанківському валютному ринку України Національного банку України) не може бути більше ніж:

- за операціями на умовах «тод», «том», «спот» - 0,1 відсотка від розміру регулятивного капіталу банку (в еквіваленті);
- за всіма операціями з купівлі та продажу іноземної валюти і банківських металів - 0,1 відсотка від розміру регулятивного капіталу банку (в еквіваленті).

Зазначена вимога не поширюється на:

- валютні операції на умовах «своп»;
- операції з купівлі іноземної валюти, що надходить від іноземних інвесторів для збільшення основного капіталу банку;
- валютно-обмінні операції з фізичними особами.

Уповноваженим банкам дозволяється здійснювати купівлю іноземної валюти з перевищенням зазначеного в цьому підпункті сальдо за умови, що така купівля здійснюється за рахунок коштів, отриманих від погашення облігацій внутрішньої державної позики з індексованою вартістю, які обліковувалися в балансі банку станом на 02 вересня 2014 року, а також за умови, що банком для приведення у відповідність до установленого значення ліміту загальної (довгої/короткої) відкритої валютної позиції було здійснено продаж іноземної валюти у відповідному обсязі протягом двох робочих днів із дня набрання чинності нормою щодо зобов'язання банків включати суму балансової вартості цих облігацій до розрахунку загальної (довгої/короткої) відкритої валютної позиції. Купівля іноземної валюти може бути здійснена банком протягом п'яти робочих днів, включаючи день погашення зазначених облігацій, у сумі, що не перевищує обсягу проданої іноземної валюти, але не більше ніж сума балансової вартості облігацій, включена до розрахунку загальної (довгої/короткої) відкритої валютної позиції.

До розрахунку зазначеного в цьому підпункті сальдо, крім операцій з купівлі-продажу іноземної валюти та банківських металів, включається загальний обсяг облігацій внутрішніх державних позик, номінованих в іноземній валюті (далі - ОВДП), за номінальною вартістю, продаж яких здійснюється банком - первинним дилером відповідно до договору з купівлі-продажу ОВДП, укладеного в день перерахування банком - первинним дилером коштів в іноземній валюті на рахунок Державного казначейства України за результатами первинного їх розміщення/дорозміщення (розрахунки за таким договором мають здійснюватися не пізніше другого робочого дня після дня його укладення):

- іншому уповноваженому банку (крім ПАТ «РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР З ОБСЛУГОВУВАННЯ ДОГОВОРІВ НА ФІНАНСОВИХ РИНКАХ»), що купує ОВДП від власного імені та за свій рахунок (далі - банк-покупець). Банк - первинний дилер включає в розрахунок сальдо зазначену операцію як продаж іноземної валюти в день укладення договору, а банк-покупець - як купівлю іноземної валюти в день укладення договору;

- клієнту (крім уповноваженого банку) за умови, що цим клієнтом був здійснений (у день укладення договору з купівлі-продажу ОВДП) продаж іноземної валюти на умовах «тод» з власного поточного/інвестиційного рахунку, відкритого в банку - первинному дилері, у сумі, не меншій, ніж обсяг ОВДП за номінальною вартістю, куплених цим клієнтом. Банк - первинний дилер включає зазначену операцію в розрахунок сальдо як продаж іноземної валюти в день укладення договору.

Загальний обсяг ОВДП, включений банком - первинним дилером до розрахунку сальдо як продаж іноземної валюти, не повинен перевищувати загальний обсяг ОВДП за номінальною вартістю, придбаних за результатами первинного розміщення/дорозміщення.

Уповноваженим банкам забороняється здійснювати на фондових біржах власні операції з похідними фінансовими інструментами (деривативами), базовим активом яких є іноземна валюта або її курс;

3) дозволити здійснювати операції з продажу готівкової іноземної валюти або банківських металів одній особі в один операційний (робочий) день у сумі, що не перевищує в еквіваленті 12000 гривень у межах однієї банківської установи.

Обмеження щодо суми операції з продажу готівкової іноземної валюти не поширюються на випадок проведення такої операції банком з фізичною особою - резидентом у разі одночасного дотримання таких умов:

- фізична особа купує готівкову іноземну валюту та використовує її виключно на цілі виконання власних зобов'язань в іноземній валюті за кредитним договором, укладеним з уповноваженим банком-кредитором;
- банк здійснює продаж готівкової іноземної валюти в сумі, що не перевищує обсягу зобов'язань в іноземній валюті фізичної особи - позичальника за кредитним договором. Банк зобов'язаний забезпечити контроль за неухильним дотриманням фізичною особою - позичальником вимоги щодо цільового використання купленої готівкової іноземної валюти.

Обмеження щодо суми операції з продажу банківських металів не поширюється на монети, вироблені з дорогоцінних металів (у тому числі інвестиційні монети України);

4) за дорученням фізичних осіб за межі України здійснюються перекази іноземної валюти за поточними валютними неторговельними операціями:

- без підтвердних документів з поточного рахунку в іноземній валюті або без його відкриття - на суму, що в еквіваленті не перевищує 15000 гривень в один операційний (робочий) день. Фізичні особи - нерезиденти здійснюють такі перекази на підставі документів, що підтверджують джерела походження коштів;
- з поточного рахунку в іноземній валюті - на суму, що в еквіваленті перевищує 15000 гривень, але не більше ніж 150000 гривень на місяць. Фізичні особи - резиденти здійснюють такі перекази виключно на підставі підтвердних документів.

Зазначені в абзаці третьому цього підпункту вимоги щодо обмеження суми переказу не поширюються на:

- оплату витрат на лікування в медичних закладах іншої держави, а також на оплату витрат на транспортування хворих;
- оплату витрат, пов'язаних зі смертю громадян за кордоном (транспортні витрати та витрати на поховання);

- перекази, що здійснюються на підставі вироків, рішень, ухвал і постанов судових, слідчих та інших правоохоронних органів;
- оплату витрат на навчання виключно для оплати навчального процесу;
- перекази коштів, отриманих як оплата праці нерезидентами в Україні, пенсії, аліменти;
- оплату витрат іноземним судовим, слідчим, нотаріальним та іншим повноважним органам (у тому числі сплата податків, зборів, інших обов'язкових платежів);
- перекази, що здійснюються громадянами в разі виїзду за кордон на постійне місце проживання;
- безготівкові розрахунки, що здійснюються з використанням електронних платіжних засобів для оплати продукції та послуг для власного споживання фізичними особами;

5) призупинити випуск банками ощадних (депозитних) сертифікатів на пред'явника. Дозволити банкам випускати іменні ощадні (депозитні) сертифікати, номіновані в національній валюті (без обмеження строку їх обігу), в іноземній валюті (зі строком їх обігу не менше шести місяців).

Погашення раніше випущених ощадних (депозитних) сертифікатів на пред'явника здійснюється виключно шляхом перерахування коштів на рахунок власника сертифіката або його пред'явника.

Погашення іменних ощадних (депозитних) сертифікатів, номінованих в іноземній валюті, зі строком їх обігу не менше шести місяців здійснюється банками без обмеження сум тільки після настання терміну, зазначеного в цьому сертифікаті;

6) уповноважені банки мають право достроково повертати вклади, залучені в іноземній валюті за всіма типами договорів, крім вкладів, залучених з видачею іменних ощадних (депозитних) сертифікатів зі строком їх обігу не менше шести місяців, у національній валюті за курсом купівлі іноземної валюти уповноваженого банку на день проведення операції;

7) банкам забороняється надавати клієнтам кредити в національній валюті (у тому числі за відкритими кредитними лініями та шляхом пролонгації раніше наданих кредитів), якщо в забезпечення виконання зобов'язань за ними надаються майнові права на кошти в іноземній валюті, що розміщені на рахунках у банках;

8) установити для уповноважених банків ліміт загальної довгої відкритої валютної позиції банку (Л13-1) не більше 1 %.

Уповноважений банк у разі перевищення встановленого значення ліміту загальної довгої відкритої валютної позиції (Л13-1) унаслідок проведення операцій, спрямованих на збільшення основного капіталу, має право не продавати іноземну валюту в сумі такого перевищення за умови, якщо приведення у відповідність до встановленого значення ліміту загальної довгої відкритої валютної позиції здійснюватиметься шляхом проведення реструктуризації (зміни валюти зобов'язання) кредитної заборгованості в іноземній валюті позичальників.

Уповноважений банк зобов'язаний у тижневий строк подати до Національного банку України план заходів щодо усунення такого перевищення протягом року з дня його виникнення та графік приведення загальної довгої відкритої валютної позиції банку до встановленого значення ліміту Л13-1;

9) уповноважені банки зобов'язані обмежити видачу (отримання) готівкових коштів в іноземній валюті або банківських металів з поточних і депозитних рахунків клієнтів через

каси та банкомати в межах до 250000 гривень на добу на одного клієнта в еквіваленті за офіційним курсом Національного банку України.

Зазначена в цьому підпункті вимога поширюється на видачу (отримання) готівкових коштів як у межах України, так і за її межами незалежно від кількості рахунків клієнта в одному банку.

Вимога цього підпункту не поширюється на:

- дипломатичні представництва, консульські установи іноземних держав в Україні, міжнародні організації (у тому числі фінансові), представництва міжнародних (у тому числі фінансових) організацій та їх працівників, якщо вони не є громадянами України або не проживають у ній постійно та акредитовані Міністерством закордонних справ України;
- операції із забезпечення витрат на відрядження працівників за кордон резидентами - юридичними особами і фізичними особами - підприємцями та іноземними представництвами;

10) уповноважені банки повинні забезпечити проведення виваженої політики під час здійснення операцій з торгівлі іноземною валютою і з цією метою вони мають здійснювати:

- щоденний моніторинг операцій клієнтів із купівлі іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку України в цілому по системі банку;
- заходи щодо аналізу операцій клієнтів із купівлі іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку України стосовно їх відповідності суті діяльності клієнта та його фінансового стану, економічної доцільності та наявності очевидної законної мети;
- посилений валютний контроль за операціями клієнтів із купівлі іноземної валюти, що здійснюються на підставі договорів, які вперше подаються до банку.

Керівники банків мають узяти під особистий контроль здійснення банками операцій із торгівлі іноземною валютою на міжбанківському валютному ринку України;

11) зобов'язати уповноважені банки для здійснення купівлі іноземної валюти за дорученням клієнтів попередньо зараховувати кошти в гривнях на окремий аналітичний рахунок балансового рахунку 2900 «Кредиторська заборгованість за операціями з купівлі-продажу іноземної валюти, банківських та дорогоцінних металів для клієнтів банку» (далі - рахунок 2900). Із цього рахунку кошти можуть бути перераховані для купівлі іноземної валюти не раніше наступного операційного дня з дня зарахування гривень на цей рахунок за умови відсутності повідомлення Національного банку України про непідтвердження можливості здійснення операції та/або вимоги Національного банку України щодо надання в установленому законодавством порядку висновків/документів/інформації (далі - Вимога) стосовно цієї операції клієнта відповідно до вимог Інструкції про порядок формування уповноваженими банками реєстрів, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 07 квітня 2016 року №247 (зі змінами) (далі - Інструкція).

Уповноважений банк перераховує на рахунок 2900 такий обсяг коштів у гривнях, що достатній для здійснення операцій з купівлі зазначеного в заяві обсягу іноземної валюти, перерахованого за курсом гривні до іноземної валюти в день зарахування коштів у гривнях на рахунок 2900, але не нижче ніж офіційний курс гривні до іноземної валюти, установленний Національним банком України на цей день.

У разі зміни курсу іноземної валюти в день здійснення операції з купівлі іноземної валюти уповноваженим банкам дозволяється додатково зараховувати кошти в гривнях на рахунок 2900 у сумі, якої не вистачає для виконання заяви клієнта про купівлю іноземної валюти. Якщо клієнт не має можливості перерахувати додаткову суму гривень на купівлю іноземної валюти та згоден на придбання меншої суми іноземної валюти, то банк здійснює купівлю іноземної валюти на суму, меншу, ніж зазначена в заяві про купівлю іноземної валюти.

Вимоги цього підпункту та підпункту 15 цього пункту не поширюються на випадки купівлі іноземної валюти фізичними особами для виконання власних зобов'язань в іноземній валюті за кредитними договорами, укладеними з уповноваженими банками.

Уповноважений банк до 18.15 поточного дня подає з використанням засобів Системи підтвердження угод на міжбанківському валютному ринку України Національного банку України інформацію щодо наявної на рахунку 2900 загальної суми коштів у гривнях, яку клієнти банку планують використати для купівлі іноземної валюти наступного операційного дня;

12) зобов'язати уповноважені банки здійснювати перерахування коштів у гривнях на кореспондентські рахунки банків-нерезидентів у гривнях, відкриті в уповноважених банках, за дорученням клієнтів-резидентів за укладеними цими клієнтами договорами (контрактами) з нерезидентами не раніше третього операційного дня з дня зарахування цих коштів на окремий аналітичний рахунок балансового рахунку 1919 «Інша кредиторська заборгованість за операціями з банками».

Вимоги цього підпункту та підпункту 15 цього пункту не поширюються на перерахування клієнтами-резидентами на користь нерезидентів коштів у гривнях:

за договорами (контрактами), що здійснюються за рахунок цільових бюджетних коштів;

на кореспондентські рахунки Європейського банку реконструкції та розвитку в гривнях, відкриті в уповноважених банках;

13) уповноваженим банкам заборонити здійснювати за дорученням клієнтів-резидентів перерахування коштів у гривнях на користь нерезидентів через кореспондентські рахунки банків-нерезидентів у гривнях, відкриті в уповноважених банках, якщо ці кошти в гривнях було залучено клієнтами у формі кредиту;

14) уповноважений банк не має права купувати іноземну валюту за дорученням клієнта-резидента (крім фізичної особи), який має кошти в іноземних валютах, розміщених на поточних та депозитних рахунках, на балансових рахунках 2602 «Кошти в розрахунках суб'єктів господарювання» як грошове забезпечення (покриття) клієнта за гарантіями/контргарантіями/резервними акредитивами, у цьому та/або інших уповноважених банках. Такий клієнт-резидент виконує зобов'язання в іноземній валюті за рахунок наявних у нього коштів в іноземній валюті.

Контроль за дотриманням зазначеної в цьому підпункті вимоги здійснюється уповноваженим банком на дату купівлі іноземної валюти.

Зазначена заборона на проведення операції з купівлі іноземної валюти не поширюється на випадок, коли загальна сума коштів в іноземних валютах, що розміщені на поточних і депозитних рахунках клієнта, на балансових рахунках 2602 «Кошти в розрахунках суб'єктів господарювання» як грошове забезпечення (покриття) клієнта за гарантіями/контргарантіями/резервними акредитивами, в уповноважених банках на дату

купівлі іноземної валюти, менша, ніж 25000 доларів США (в еквіваленті за офіційним курсом гривні до відповідних валют).

Для цілей застосування вимог цього підпункту загальна сума коштів в іноземних валютах, що розміщені на поточних і депозитних рахунках клієнта, на балансових рахунках 2602 «Кошти в розрахунках суб'єктів господарювання» як грошове забезпечення (покриття) клієнта за гарантіями/контргарантіями/резервними акредитивами, в уповноважених банках на дату купівлі іноземної валюти, визначається виходячи із залишку коштів клієнта в іноземних валютах на цих рахунках на початок цього операційного дня (без урахування сум, що надійдуть на рахунки клієнта протягом дня) в еквіваленті за офіційним курсом гривні до відповідних валют та без урахування коштів в іноземних валютах:

- на вкладних (депозитних) рахунках клієнта, майнові права на які надані банку в заставу відповідно до договору застави, за умови забезпечення безперервного контролю і доступу банку-кредитора до цих коштів у разі невиконання клієнтом зобов'язань за кредитним договором. Зазначене виключення не поширюється на кошти, розміщені на вкладному (депозитному) рахунку в банку, майнові права за якими надані банку в заставу після 15 квітня 2015 року, крім випадків, коли таке надання пов'язано з необхідністю покриття боргу вкладом (депозитом) з урахуванням ризику перерахування однієї валюти в іншу на рівні, що встановився до 15 квітня 2015 року включно, та не спричинено заміною застави за цим зобов'язанням;
- що були розміщені на депозитних рахунках до 03 березня 2015 року включно;
- які розміщені на рахунку(ах) у банку, віднесеному до категорії неплатоспроможних, щодо якого запроваджена процедура тимчасової адміністрації або щодо якого здійснюється ліквідація;
- на рахунках клієнта, що були куплені ним, але не використані в установлений законодавством строк;
- на рахунках клієнта, якщо ці кошти використовуються в день купівлі іноземної валюти для здійснення платежів на підставі платіжних доручень, що були включені до відповідних реєстрів, поданих до Національного банку України згідно з вимогами Інструкції, та щодо яких немає повідомлення Національного банку України про непідтвердження можливості їх здійснення та/або стосовно яких не отримано Вимоги;
- на рахунках клієнта резидента-позичальника, якщо ці кошти використовуються разом із купленою іноземною валютою на цілі виконання власних зобов'язань клієнта перед нерезидентом-кредитором за укладеним між ними кредитним договором / договором позики в іноземній валюті з урахуванням норм підпункту 1 цього пункту. Ці кошти підлягають переказу за цільовим призначенням на підставі платіжних доручень клієнта не пізніше дня використання купленої на зазначені потреби іноземної валюти. Уповноважений банк, що здійснює обслуговування операцій за відповідним кредитним договором / договором позики, має забезпечити контроль за неухильним дотриманням клієнтом цієї вимоги;
- на рахунках клієнта, на які накладено арешт;
- на рахунку клієнта-посередника, що отримані ним за договорами комісії, доручення, консигнації, агентськими угодами та підлягають подальшому перерахуванню власникам цих коштів;
- на рахунках клієнта - державного підприємства як грошове забезпечення конкурсних торгів/тендерів;
- на депозитному рахунку Асоціації міжнародних автомобільних перевізників України для виконання гарантійних зобов'язань за операціями, що провадяться із застосуванням книжок міжнародних дорожніх перевезень відповідно до Митної конвенції про

міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенція МДП) 1975 року, в обсязі, який був унесений учасниками під час вступу до асоціації з 01 січня 1994 року до 31 грудня 1995 року;

- на рахунках клієнта, якими представлені страхові резерви [для операцій з купівлі іноземної валюти страховиками, Моторним (транспортним) страховим бюро України];
- що надійшли на рахунок клієнта як кредит/позику від Міністерства фінансів України, міжнародних фінансових організацій, членом яких є Україна, або від міжнародних фінансових організацій, за договорами з якими Україна зобов'язалася забезпечувати правовий режим, який надається іншим міжнародним фінансовим організаціям (за умови наявності зобов'язань цільового використання коштів кредиту/позики);
- що надійшли на рахунок клієнта за проектами (програмами) міжнародної технічної допомоги, що пройшли державну реєстрацію, та мають використовуватися відповідно до обумовлених таким проектом (програмою) цілей;
- що належать до 3-ї групи Класифікатора.

Клієнт-резидент (крім фізичних осіб) з метою здійснення операції з купівлі іноземної валюти зобов'язаний надати уповноваженому банку інформацію про загальну суму коштів в іноземній валюті, що розміщені на поточних і депозитних рахунках клієнта, на балансових рахунках 2602 «Кошти в розрахунках суб'єктів господарювання» як грошове забезпечення (покриття) клієнта за гарантіями/контргарантіями/резервними акредитивами, в уповноважених банках (або їх відсутність) та інформацію щодо наявності в клієнта підстав для застосування виключень, передбачених цим підпунктом, на дату купівлі іноземної валюти [підтвердження має бути засвідчене підписом клієнта (для юридичних осіб - підписом керівника або уповноваженої ним особи) і відбитком його печатки (за наявності) або, якщо це передбачено договором банківського рахунку, - в електронному вигляді засобами програмно-технічного комплексу «клієнт-банк», «клієнт-Інтернет-банк» тощо].

Вимоги цього підпункту не поширюються на випадки купівлі іноземної валюти страховиком - членом ядерного страхового пулу за договорами страхування/перестрахування відповідальності за ядерну шкоду із нерезидентами-страховиками/перестрахувачами (іноземними ядерними страховими пулами).

У зв'язку із запровадженням обмежень, передбачених цим підпунктом, уповноваженому банку дозволяється здійснювати за дорученням клієнта обмін іноземної валюти 1-ї групи Класифікатора на іноземну валюту 2-ї групи Класифікатора для виконання зобов'язань клієнта в цій валюті;

15) з метою недопущення недобросовісної практики проведення валютних операцій уповноважені банки формують реєстр операцій із купівлі іноземної валюти/перерахування за межі України іноземної валюти/перерахування коштів у гривнях на користь нерезидентів через кореспондентські рахунки банків-нерезидентів у гривнях, відкриті в уповноважених банках / перерахування коштів, що здійснюється на користь нерезидентів через філії уповноважених банків, відкриті на території інших держав (далі - реєстр), та подають його до Національного банку України згідно з порядком та за формою, які визначаються Інструкцією.

Уповноваженим банкам забороняється проводити зазначену в цьому підпункті операцію в разі отримання від Національного банку України повідомлення про непідтвердження можливості її здійснення та/або Вимоги.

Операції, стосовно яких отримано Вимогу, у подальшому не включаються уповноваженими банками до реєстру до моменту отримання від Національного банку України окремого повідомлення.

Національний банк України має право отримувати інформацію, зокрема щодо фінансової операції та її учасників, від уповноваженого банку та/або з інших офіційних джерел (зокрема від державних органів, банків, інших юридичних та/або фізичних осіб під час здійснення безвізного нагляду/виїзної перевірки іншого банку/установи/організації).

Національний банк України має право не підтверджувати можливість здійснення операції, включеної до реєстру, якщо за результатами аналізу документів (інформації), отриманих(ої) Національним банком України в установленому законодавством порядку від уповноваженого банку та/або з інших офіційних джерел (зокрема від державних органів, банків, інших юридичних та/або фізичних осіб, під час здійснення безвізного нагляду/виїзної перевірки іншого банку/установи/організації), виявлені ознаки, що можуть свідчити про здійснення банками ризикової діяльності, або дійшов висновку, що характер або наслідки фінансових операцій можуть нести реальну або потенційну небезпеку використання банку з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму або фінансування розповсюдження зброї масового знищення, або в разі виявлення Національним банком України невідповідності операції, включеної до реєстру, та/або поданих документів законодавству України, нормативно-правовим актам Національного банку України.

Операції, щодо яких немає повідомлення Національного банку України про непідтвердження можливості їх здійснення та/або стосовно яких не отримано Вимоги, виконуються не раніше третього операційного дня з дня надання уповноваженим банком інформації про ці операції в реєстрі.

Уповноваженим банкам дозволяється здійснювати операції з перерахування іноземної валюти за межі України за дорученням Державної казначейської служби України в день отримання платіжного доручення та включати інформацію про цю операцію до реєстру без подання до Національного банку України відповідних документів.

Уповноваженим банкам дозволяється здійснювати операції клієнтів з купівлі/перерахування за межі України іноземної валюти для оплати лікування фізичних осіб за кордоном починаючи з наступного операційного дня з дня зарахування коштів у гривнях на рахунок 2900 (у разі купівлі іноземної валюти)/із дня отримання платіжного доручення [у разі перерахування іноземної валюти за рахунок власних (некуплених) коштів в іноземній валюті]. Інформація про операції, зазначені в цьому абзаці, включається до реєстру без подання до Національного банку України відповідних документів;

16) видача готівкових коштів у межах України з рахунків клієнтів банків, операції за якими здійснюються з використанням електронних платіжних засобів, що емітовані як резидентами, так і нерезидентами, через банківський автомат самообслуговування здійснюється виключно в гривнях;

17) заборонити купівлю, перерахування іноземної валюти з метою повернення за кордон коштів, отриманих іноземними інвесторами за операціями з продажу корпоративних прав юридичних осіб, що не оформлені акціями, зменшення статутних капіталів юридичних осіб, виходу з господарських товариств іноземних інвесторів;

18) заборонити купівлю, перерахування іноземної валюти з метою повернення за кордон коштів, отриманих іноземними інвесторами за операціями з продажу цінних паперів

українських емітентів (крім випадків продажу державних облігацій України на фондових біржах та поза їх межами, а також продажу інших боргових цінних паперів на фондових біржах);

19) заборонити купівлю, перерахування іноземної валюти з метою повернення за кордон іноземному інвестору дивідендів. Ця заборона не поширюється на випадки купівлі/перерахування іноземної валюти з метою повернення за кордон дивідендів за корпоративними правами/акціями за 2014 та 2015 роки (далі - Дивіденди) з 13 червня 2016 року в разі одночасного дотримання таких умов:

- купівлю/перерахування іноземної валюти з метою повернення за кордон Дивідендів здійснює емітент корпоративних прав/акцій, за якими виплачуються Дивіденди, або депозитарна установа, що обслуговує рахунок у цінних паперах іноземного інвестора, або безпосередньо іноземний інвестор;
- протягом календарного місяця особа, яка зазначена в абзаці другому цього підпункту, здійснює купівлю/перерахування іноземної валюти з метою повернення за кордон Дивідендів у межах загальної суми, що не може перевищувати більшого з двох наступних граничних значень - 10000000 доларів США (еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату здійснення відповідної операції) або 10 відсотків від загального обсягу Дивідендів, що підлягають/підлягали поверненню за кордон такою особою. Якщо 10 відсотків від загального обсягу Дивідендів, що підлягають/підлягали поверненню за кордон такою особою, становить більше ніж 5000000 доларів США (еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату здійснення відповідної операції), то протягом календарного місяця така особа здійснює купівлю/перерахування іноземної валюти з метою повернення за кордон Дивідендів у межах загальної суми, що не може перевищувати 5000000 доларів США (еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату здійснення відповідної операції);
- зазначена в абзаці другому цього підпункту особа здійснює купівлю/перерахування іноземної валюти з метою повернення за кордон Дивідендів через один уповноважений банк (за вибором такої особи). Зміну уповноваженого банку, що обслуговує ці операції, дозволяється проводити на підставі відповідного письмового звернення клієнта до уповноваженого банку, до якого переводиться на обслуговування клієнт (письмове звернення має містити дозвіл клієнта на отримання інформації про незавершені розрахунки з повернення Дивідендів від уповноваженого банку, через який здійснювалися такі розрахунки). Уповноважений банк, до якого переводиться на обслуговування клієнт, не пізніше третього робочого дня з дня отримання письмового звернення клієнта зобов'язаний звернутися до уповноваженого банку, через який здійснювалися раніше відповідні розрахунки, для отримання всієї наявної в нього інформації про незавершені розрахунки з повернення Дивідендів (обмін інформацією між банками здійснюється засобами електронної пошти Національного банку України);

20) заборонити купівлю, перерахування іноземної валюти на підставі індивідуальних ліцензій Національного банку України, крім:

- розміщення юридичними особами валютних цінностей на рахунках за межами України;
- виконання резидентом-гарантом (поручителем) забезпечених гарантією (порукою) зобов'язань за кредитом, наданим міжнародною фінансовою організацією або за участю іноземного експортно-кредитного агентства;

- сплати суб'єктами господарювання - резидентами вступних або членських внесків в іноземній валюті для забезпечення поточної діяльності юридичних осіб - нерезидентів;
- інших операцій юридичних осіб, що здійснюються на підставі індивідуальних ліцензій Національного банку України, за умови, що загальна сума цих операцій у межах однієї індивідуальної ліцензії протягом одного календарного місяця не перевищує 50000 доларів США (еквівалент цієї суми в іншій валюті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату переказу);

21) заборонити уповноваженим банкам перераховувати з інвестиційного рахунку кошти в гривнях з метою купівлі іноземним інвестором державних облігацій України. Зазначене обмеження не поширюється на операції з придбання іноземним інвестором державних облігацій України, що здійснюються виключно за рахунок коштів, отриманих іноземним інвестором від продажу іноземної валюти за гривні, та/або коштів, отриманих іноземним інвестором за операціями з продажу державних облігацій України, виплати за ними доходу та їх погашення;

22) переказування благодійними організаціями благодійної допомоги та переказ коштів Міністерством охорони здоров'я України за межі України для оплати лікування фізичних осіб здійснюються на підставі документів, що підтверджують необхідність такого лікування в іноземному медичному закладі, та не потребують наявності індивідуальної ліцензії Національного банку України;

23) уповноваженим банкам забороняється здійснювати операції з продажу банківських металів за безготівкові гривні фізичним особам/юридичним особам/фізичним особам - підприємцям загальною масою, що перевищує протягом одного календарного тижня в межах однієї банківської установи на одного клієнта 3,216 тройської унції золота (еквівалент цієї маси в інших банківських металах, перерахований за крос-курсом, визначеним згідно з офіційними курсами банківських металів, установленими Національним банком України).

Вимоги цього підпункту не поширюються на міжбанківські операції та операції з продажу уповноваженими банками банківських металів для виконання клієнтами власних зобов'язань у банківських металах за кредитними договорами;

24) дозволити уповноваженому банку, що є власником індивідуальної ліцензії на переказування іноземної валюти за межі України для проведення валютних операцій, передбачених абзацом четвертим пункту 1.2 глави 1 Положення про порядок видачі індивідуальних ліцензій на переказування іноземної валюти за межі України для оплати банківських металів та проведення окремих валютних операцій, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 17 червня 2004 року №266, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16 липня 2004 року за №897/9496 (зі змінами), перераховувати іноземну валюту нерезиденту - одержувачу коштів за такою валютною операцією безпосередньо на його інвестиційний рахунок, відкритий в уповноваженому банку, за умови подальшого використання цих коштів виключно на цілі збільшення капіталу цього банку. Перерахування іноземної валюти на інвестиційний рахунок одержувача на підставі цього підпункту дозволяється здійснювати протягом строку дії відповідної індивідуальної ліцензії та в межах суми іноземної валюти, передбаченої цією ліцензією (з урахуванням переказів, проведених на підставі такої ліцензії відповідно до абзацу п'ятого підпункту 20 цього пункту).

7. Заборонити фізичним особам здійснювати операції в готівковій формі на підставі індивідуальних ліцензій Національного банку України.

Вимоги, передбачені абзацом першим цього пункту, не поширюються на операції, що здійснюються на підставі індивідуальних ліцензій Національного банку України, виданих до набрання чинності цією постановою.

8. Підставами для відмови Національним банком України у видачі фізичним особам індивідуальних ліцензій/змін до них (додатково до підстав, установлених нормативно-правовими актами Національного банку України, що визначають порядок видачі відповідних індивідуальних ліцензій) є встановлені в підпункті 20 пункту 6 та абзаці першому пункту 7 цієї постанови заборони/обмеження на проведення відповідних операцій.

9. На час дії цієї постанови інші нормативно-правові акти Національного банку України діють у частині, що не суперечить вимогам цієї постанови.

.....

11. Постанова набирає чинності з 15 вересня 2016 року і діє до 15 грудня 2016 року включно.

2. КУПІВЛЯ-ПРОДАЖ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Лист Державної фіскальної служби України «Щодо відображення доходів та витрат, пов'язаних з продажем та придбанням цінних паперів» від 08.09.2016р. №19389/6/99-99-15-02-02-15.

Відповідно до пп.134.1.1 п.134.1 ст.134 Кодексу об'єктом оподаткування податком на прибуток є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень розділу III «Податок на прибуток підприємств» Кодексу.

Різниці щодо операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів, визначаються відповідно до п.141.2 ст.141 Кодексу.

Згідно з пп.141.2.1 п.141.2 ст.141 Кодексу фінансовий результат до оподаткування збільшується на суму від'ємного фінансового результату від продажу або іншого відчуження цінних паперів, відображеного у складі фінансового результату до оподаткування податкового (звітного) періоду відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.

Фінансовий результат до оподаткування зменшується на суму позитивного фінансового результату від продажу або іншого відчуження цінних паперів, відображеного у складі фінансового результату до оподаткування податкового (звітного) періоду відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності (пп.141.2.2 п.141.2 ст.141 Кодексу).

Таким чином, фінансовий результат до оподаткування зменшується на суму прибутку від продажу або іншого відчуження цінних паперів відображеного у складі фінансового результату до оподаткування податкового періоду відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

Підпунктом 141.2.3 п.141.2 ст.141 Кодексу встановлено, що платники податку окремо визначають загальний фінансовий результат за операціями з продажу або іншого відчуження цінних паперів звітного періоду відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.

Тобто, платники податку ведуть окремий податковий облік операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів з дотриманням положень національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності та окремо визначають загальний фінансовий результат від таких операцій.

Якщо за результатами звітного періоду отримано від'ємний загальний фінансовий результат від операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів (загальна сума збитків від операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів, з урахуванням суми від'ємного фінансового результату від таких операцій, не врахованого у попередніх податкових періодах, перевищує загальну суму прибутків від таких операцій), сума такого від'ємного значення загального фінансового результату за операціями з продажу або іншого відчуження цінних паперів зменшує загальний фінансовий результат від операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів наступних податкових (звітних) періодів,

що наставають за податковим (звітним) періодом виникнення зазначеного від'ємного значення фінансового результату (пп.141.2.4 п.141.2 ст.141 Кодексу).

Якщо за результатами звітного періоду платником податку отримано позитивний загальний фінансовий результат від операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів (загальна сума прибутків від операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів перевищує загальну суму збитків від таких операцій, з урахуванням суми від'ємного фінансового результату від таких операцій, не врахованого у попередніх податкових періодах), сума позитивного загального фінансового результату від операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів збільшує фінансовий результат до оподаткування податкового (звітного) періоду платника податку (пп.141.2.5 п.141.2 ст.141 Кодексу).

Таким чином, фінансовий результат до оподаткування податкового (звітного) періоду платника податку підлягає коригуванню (збільшенню) на суму позитивного загального фінансового результату від операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів, визначеного відповідно до положень пп.141.2.5 п.141.2 ст.141 Кодексу, у вигляді різниці.

Крім того, в додатку ЦП до Податкової декларації з податку на прибуток підприємств, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.10.2015р. №897 збиток та прибуток від операцій з купівлі-продажу різних видів цінних паперів відображається в цілому в рядку 4.1.3 РІ (фінансовий результат від продажу та інших способів відчуження цінних паперів (рядок 01-рядок 02- рядок 03)).

Щодо документів, які підтверджують ціни продажу цінних паперів, то слід керуватися положеннями Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

3. БЮДЖЕТНЕ ВІДШКОДУВАННЯ ПДВ

Лист Державної фіскальної служби України «Про бюджетне відшкодування податку на додану вартість» від 05.09.2016р. №29613/7/99-99-12-03-02-17.

Порядок визначення суми ПДВ, що підлягає відшкодуванню з Державного бюджету України (бюджетному відшкодуванню), регламентовано ст. 200 Податкового кодексу України (далі - Кодекс).

Сума податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до Державного бюджету України або бюджетному відшкодуванню, визначається як різниця між сумою податкового зобов'язання звітного (податкового) періоду та сумою податкового кредиту такого звітного (податкового) періоду (п.201 ст.200 Кодексу).

З 1 лютого 2016 року набрали чинності зміни, внесені до Кодексу, Законом України від 24 грудня 2015 року №909-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році» (далі - Закон України №909-VIII) до порядку бюджетного відшкодування ПДВ, зокрема якими скасовано норму з автоматичного бюджетного відшкодування ПДВ (виключено п.200.18 ст.200 Кодексу) та запроваджено Реєстри заяв про повернення суми бюджетного відшкодування податку у хронологічному порядку відповідно до черговості внесення заяв до реєстру і для всіх без виключення платників відшкодування за наслідками тридцятиденної камеральної перевірки.

Згідно з чинним законодавством підставою для бюджетного відшкодування ПДВ є заява платника про повернення суми податку, фактично сплаченої отримувачем товарів/послуг у попередніх та звітному податкових періодах постачальникам таких товарів/послуг або до Державного бюджету України, яка відображається у податковій декларації з ПДВ, в частині, що не перевищує суму, обчислену відповідно до п.200.1.3 ст.200 Кодексу на момент отримання контролюючим органом податкової декларації.

При цьому зазначаємо, що відповідно до п.200.10 ст.200 Кодексу протягом 30 календарних днів, що настають за граничним терміном подання податкової декларації, контролюючий орган проводить камеральну перевірку заявлених у ній даних. Платники податку, які мають право на бюджетне відшкодування відповідно до цієї статті та подали заяву про повернення суми бюджетного відшкодування, отримують таке бюджетне відшкодування у разі узгодження контролюючим органом заявленої суми бюджетного відшкодування за результатами камеральної перевірки, а у випадках, визначених п.200.11 ст.200 Кодексу - за результатами документальної перевірки, що проводиться відповідно до Кодексу.

Контролюючий орган зобов'язаний протягом п'яти робочих днів після закінчення перевірки подати органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, висновок із зазначенням суми, що підлягає відшкодуванню з бюджету.

У разі наявності у платника податку податкового боргу бюджетному відшкодуванню підлягає заявлена сума податку, зменшена на суму такого податкового боргу (пункт 200.12 стаття 200 Кодексу).

Наказ Державної податкової служби України від 19.06.2012р. №522, яким затверджено Регламент опрацювання податкових декларацій з податку на додану вартість, за якими задекларовано від'ємне значення та/або бюджетне відшкодування податку на додану вартість, застосовується з урахуванням вимог Кодексу.

Висновки формуються та подаються до органів державного казначейства за місцем реєстрації платника податку відповідно до Порядку формування та надсилання узагальненої інформації про обсяги сум бюджетного відшкодування податку на додану вартість, визначених у висновках, затвердженого спільним наказом Державної податкової адміністрації України та Державного казначейства України від 03.02.2011р. № 68/23 (далі - спільний наказ №68/23).

23.08.2016р. набрав чинності наказ Міністерства фінансів України від 13.07.2016р. №606 «Про затвердження форм документів, що використовуються у процесі відшкодування сум податку на додану вартість» (zareestrovaniy u Ministerstvi yustitsii Ukraini 02.08.2016r. za №1069/29199, далі – наказ №606).

Наказ №606 розроблений у зв'язку зі змінами до порядку бюджетного відшкодування ПДВ, внесеними до Кодексу Законом №909-VIII, зокрема щодо запровадження бюджетного відшкодування податку на додану вартість у рахунок сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу такого платника податку з інших платежів, що сплачуються до державного бюджету.

Відповідно до законодавчих змін наказом №606 затверджено оновлені форми висновку про суми бюджетного відшкодування ПДВ, на підставі яких органами Державної казначейської служби України проводиться повернення таких сум з державного бюджету платнику.

Разом з тим порядок взаємодії органів державної влади під час відшкодування ПДВ визначено постановою Кабінету Міністрів України від 17 січня 2011 року №39 та спільним наказом № 68/23, положення яких спрямовані на:

- встановлення чіткого механізму взаємодії територіальних органів ДФС та органів державного казначейства;
- недопущення неправомірного відшкодування ПДВ;
- ведення належного обліку відшкодованих сум ПДВ.

На сьогодні положення зазначених підзаконних актів є чинними та застосовуються з урахуванням вимог Кодексу.

4. ПРАВО ПОДАВАТИ СКРАГУ НА ПРОДАВЦЯ/ПОКУПЦЯ

Лист Головного управління ДФС в Луганській області «Щодо нарахування податкових зобов'язань з ПДВ згідно з п.198.5 ст.198 Кодексу та статтею 199 Кодексу для товарів/послуг, придбаних після 1 липня 2015 року, які призначаються для використання або починають використовуватися в неоподатковуваних операціях або не в господарській діяльності» від 26.09.2016р. №521/10/12-32-12-01-13.

З урахуванням змін, внесених до статті 198 Кодексу, Законами України від 28 грудня 2014 року №71-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» (далі - Закон №71) та від 16 липня 2015 року №643-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення адміністрування податку на додану вартість» (далі - Закон №643), з 1 липня 2015 року податковий кредит звітного періоду формується платником податку з сум податку на додану вартість, нарахованих (сплачених) при придбанні товарів/послуг незалежно від напрямку їх використання (в оподатковуваних чи неоподатковуваних операціях).

Зауважуємо, що не відносяться до податкового кредиту суми податку, сплаченого (нарахованого) у зв'язку з придбанням товарів/послуг, не підтверджені зареєстрованими в Єдиному реєстрі податкових накладних податковими накладними / розрахунками коригування до таких податкових накладних чи не підтверджені митними деклараціями, іншими документами, передбаченими пунктом 201.11 статті 201 Кодексу.

Відповідно до абзацу 17 підпункту 201.10 статті 201 Кодексу у разі допущення продавцем товарів/послуг помилок при зазначенні обов'язкових реквізитів податкової накладної, та/або порушення продавцем/покупцем граничних термінів реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних податкової накладної та/або розрахунку коригування покупець/продавець таких товарів/послуг має право додати до податкової декларації за звітний податковий період заяву із скаргою на такого продавця/покупця. Таке право зберігається за ним протягом 365 календарних днів, що настають за граничним терміном подання податкової декларації за звітний (податковий) період, у якому не надано податкову накладну або допущено помилки при зазначенні обов'язкових реквізитів податкової накладної та/або порушено граничні терміни реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних. До заяви додаються копії товарних чеків або інших розрахункових документів, що засвідчують факт сплати податку у зв'язку з придбанням таких товарів/послуг, або копії первинних документів, складених відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», що підтверджують факт отримання таких товарів/послуг.

Згідно з пунктом 198.6 статті 198 ПКУ у разі якщо платник податку не включив у відповідному звітному періоді до податкового кредиту суму податку на додану вартість на підставі отриманих податкових накладних, зареєстрованих в ЄРПН, таке право зберігається за ним протягом 365 календарних днів з дати складення податкової накладної.

Відповідно до п.199.1 ст.199 ПКУ у разі, якщо придбані та/або виготовлені товари/послуги, необоротні активи частково використовуються в оподатковуваних операціях, а частково - ні, платник податку зобов'язаний нарахувати податкові зобов'язання виходячи з бази оподаткування, визначеної відповідно до п.189.1 ст.189 Кодексу, та скласти не пізніше останнього дня звітного (податкового) періоду і зареєструвати зведену податкову накладну в Єдиному реєстрі податкових накладних (далі

- ЄРПН) на загальну суму частки сплаченого (нарахованого) податку під час їх придбання або виготовлення, яка відповідає частці використання таких товарів/послуг, необоротних активів в неоподатковуваних операціях.

Відповідно до підпункту 198.5 статті 198 Кодексу Платник податку зобов'язаний нарахувати податкові зобов'язання виходячи з бази оподаткування, визначеної відповідно до пункту 189.1 статті 189 цього Кодексу, та скласти не пізніше останнього дня звітного (податкового) періоду і зареєструвати в Єдиному реєстрі податкових накладних в терміни, встановлені цим Кодексом для такої реєстрації, зведену податкову накладну за товарами/послугами, необоротними активами (для товарів/послуг, необоротних активів, придбаних або виготовлених до 1 липня 2015 року, - у разі, якщо під час такого придбання або виготовлення суми податку були включені до складу податкового кредиту), у разі якщо такі товари/послуги, необоротні активи призначаються для їх використання або починають використовуватися:

а) в операціях, що не є об'єктом оподаткування відповідно до статті 196 цього Кодексу (крім випадків проведення операцій, передбачених підпунктом 196.1.7 пункту 196.1 статті 196 цього Кодексу) та місце постачання яких розташоване за межами митної території України;

г) в операціях, що не є господарською діяльністю платника податку.

У разі якщо такі товари/послуги, необоротні активи в подальшому починають використовуватися в оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності, платник податку може зменшити суму податкових зобов'язань, що були нараховані відповідно до пункту 199.1 статті 199 Кодексу, на підставі розрахунку коригування до податкової накладної, зареєстрованого в ЄРПН.

Таким чином, Кодексом не передбачено винятки щодо включення до податкового зобов'язання товарів/послуг, необоротних активів придбаних та/або виготовлених після 1 липня 2015 року, які частково використовуються в оподатковуваних операціях, а частково - ні, за умови відсутності реєстрації податкової накладної в Єдиному реєстрі податкових накладних. Але передбачено право покупця додати до податкової декларації заяву зі скаргою на продавця, який не здійснив реєстрацію податкової накладної в ЄРПН протягом законодавчо встановлених термінів.

5. РАХУНОК ЗА ВОДУ – ПІДСТАВА ДЛЯ ВІДОБРАЖЕННЯ ПОДАТКОВОГО КРЕДИТУ

Лист Головного управління ДФС в Київській області «Про розгляд звернення [щодо складу податкового кредиту]» від 20.09.2016р. №2165/10/10-36-12-02.

Згідно з підпунктом «а» пункту 198.1. статті 198 ПКУ до складу податкового кредиту відносяться суми податку, сплачені/нараховані у разі здійснення платником податку операцій з придбання або виготовлення товарів (у тому числі в разі їх ввезення на митну територію України) та послуг.

Відповідно до пункту 201.10 статті 201 ПКУ при здійсненні операцій з постачання товарів/послуг платник податку - продавець товарів/послуг зобов'язаний в установлені терміни скласти податкову накладну, зареєструвати її в Єдиному реєстрі податкових накладних (далі - ЄРПН) та надати покупцю за його вимогою.

Податкова накладна, складена та зареєстрована в ЄРПН платником податку, який здійснює операції з постачання товарів/послуг, є для покупця таких товарів/послуг підставою для нарахування сум податку, що відносяться до податкового кредиту.

Крім того, підставою для нарахування сум податку, що відносяться до складу податкового кредиту без отримання податкової накладної, можуть бути документи, визначені у пункті 201.11 статті 201 ПКУ, а саме:

- а) транспортний квиток, готельний рахунок або рахунок, який виставляється платнику податку за послуги зв'язку, інші послуги, вартість яких визначається за показниками приладів обліку, що містять загальну суму платежу, суму податку та податковий номер продавця, крім тих, форма яких встановлена міжнародними стандартами;
- б) касові чеки, які містять суму отриманих товарів/послуг, загальну суму нарахованого податку (з визначенням фіскального номера та податкового номера постачальника). При цьому з метою такого нарахування загальна сума отриманих товарів/послуг не може перевищувати 200 гривень за день (без урахування податку);
- в) бухгалтерська довідка, складена відповідно до пункту 36 підрозділу 2 розділу XX цього ПКУ;
- г) податкова накладна, складена платником податку відповідно до пункту 208.2 статті 208 ПКУ та зареєстрована в ЄРПН.

Отже, якщо рахунок за централізоване постачання холодної води та водовідведення, який виставляється платнику податку за надані послуги, містить загальну суму платежу, суму податку та податковий номер продавця, вартість яких визначається за приладами обліку, то такий рахунок для отримувача послуг є підставою для нарахування сум податку, що відносяться до складу податкового кредиту, без отримання податкової накладної.

Щодо звітного періоду формування податкового кредиту. Відповідно до пункту 198.6 статті 190 ПКУ у разі, якщо платник податку не включив у відповідному звітному періоді до податкового кредиту суму податку на додану вартість на підставі отриманих податкових накладних, зареєстрованих в ЄРПН, таке право зберігається за ним протягом 365 календарних днів з дати складення податкової накладної.

Зазначене правило не поширюється на інші документи, які згідно з нормами ПКУ є підставою для формування податкового кредиту (митні декларації, документи, перераховані у пункті 201.11 статті 201 ПКУ).

Враховуючи зазначене, якщо платником ПДВ у періодах виникнення права на податковий кредит не були включені до складу податкового кредиту суми ПДВ на підставі документів, які без отримання податкової накладної дають право на податковий кредит, то зазначені суми податку можуть бути включені платником до складу податкового кредиту шляхом подання за звітні періоди, в яких виникло таке право, уточнюючих розрахунків: (з урахуванням строків давності, передбачених статтею 102 ПКУ) за правилами, встановленими статтею 50 ПКУ для самостійного виправлення помилок, допущених у раніше поданій звітності.

Вище зазначена роз'яснення надано листом ДФС України від 12.09.2016р. №19606/6/99-99-15-03-02-15 «Про розгляд листа».

6. ПРО ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОГО КРЕДИТУ НА ПІДСТАВІ ТИМЧАСОВОЇ МИТНОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ

Лист Державної фіскальної служби України «Про надання відповіді [про порядок формування податкового кредиту на підставі тимчасової митної декларації]» від 29.08.2016р. №18606/6/99-99-19-03-02-15.

Державна фіскальна служба України в листі від 29.08.2016р. №18606/6/99-99-19-03-02-15 розглянула запит платника податків щодо податкової консультації, що надана листом ДФС від 23.06.2016р. №13856/6/99-99-15-03-02-15, та повідомляє, що вказана податкова консультація підготовлена з урахуванням діючих норм Податкового кодексу України та містить чітку відповідь на порушене платником питання.

Зокрема, в листі від 23.06.2016р. №13856/6/99-99-15-03-02-15 зазначено, що при здійсненні операцій із ввезення товарів на митну територію України формування податкового кредиту з ПДВ здійснюється лише за умови наявності належним чином оформленої митної декларації. Таким чином, твердження платника про відсутність у податковій консультації чіткої відповіді на поставлене питання є недостовірним.

Стосовно позиції Вищого адміністративного суду України в Ухвалі від 23 лютого 2015 року, на яку здійснено посилення в листі платника податків, повідомляємо, що Постановою Верховного Суду України від 23 червня 2015 року стосовно права віднесення платником податку до податкового кредиту сум ПДВ на підставі тимчасових митних декларацій, Ухвала Вищого адміністративного суду України від 23 лютого 2015 року та постанова Київського апеляційного адміністративного суду від 3 грудня 2013 року скасовані.

Крім того, в Постанові Верховного Суду України від 23 червня 2015 року зроблено наступний висновок:

«Тимчасова або неповна декларація не є завершальним документом, її подання не є фактом завершення декларування, а передбачає лише спрощений порядок випуску товарів у вільний обіг. Таке спрощення покладає на декларанта обов'язок протягом 30 днів з дня випуску товарів у вільний обіг подання митної декларації, заповненої у звичайному порядку, тим самим забезпечується завершеність процедури декларування. Прийняття митним органом такої декларації і є завершальним юридичним фактом правовідносин митного оформлення.

Наведене дає підстави для висновку, що після подання тимчасової митної декларації можливі зміни щодо зазначених у ній відомостей, зокрема й вартості ввезеного на митну територію товару, що є базою оподаткування ПДВ, остаточні ж відомості про такі товари будуть міститись у митній декларації, заповненій у звичайному порядку. Тому у разі випуску товарів у вільний обіг у спрощеному порядку з поданням платником тимчасової митної декларації суми ПДВ відносяться до податкового кредиту на підставі поданої платником та прийнятої митним органом митної декларації, заповненої у звичайному порядку з установленням обсягом даних, яка підтверджує завершення декларування ввезеного на митну територію товару (за умови дотримання інших вимог щодо формування податкового кредиту)».

Враховуючи наведене, Державна фіскальна служба України черговий раз повідомляє, що при здійсненні операцій із ввезення товарів на митну територію України формування податкового кредиту з ПДВ здійснюється лише за умови наявності належним чином оформленої митної декларації.

7. БЕЗПЛАТНА ПЕРЕДАЧА ТОВАРІВ – ПДВ НАРАХОВУЄТЬСЯ ОДИН РАЗ

Лист Державної фіскальної служби України «Щодо нарахування податкового зобов'язання з податку на додану вартість при безоплатному постачанні товарів/послуг» від 13.09.2016р. №19830/6/99-95-42-01-15.

У листі від 13.09.2016р. №19830/6/99-95-42-01-15 ДФСУ зазначає: якщо товари/послуги, необоротні активи починають використовуватися в операціях, що не є господарською діяльністю платника податку, такий платник зобов'язаний нарахувати податкові зобов'язання виходячи з бази оподаткування, визначеної відповідно до п.189.1 ПКУ. Крім того, він повинен скласти не пізніше останнього дня звітного періоду і зареєструвати в Єдиному реєстрі зведену податкову накладну за товарами/послугами, необоротними активами.

Господарською діяльністю є діяльність особи, пов'язана з виробництвом (виготовленням) та/або реалізацією товарів, виконанням робіт, наданням послуг, спрямована на отримання доходу.

Згідно з ГКУ, закони, якими регулюється оподаткування суб'єктів господарювання, повинні передбачати усунення подвійного оподаткування.

Отже, при безоплатному постачанні товарів/послуг у межах господарської діяльності податкові зобов'язання нараховуються відповідно до п.185.1 ПКУ та база оподаткування ПДВ визначається згідно з п.188.1 ПКУ. При цьому податкові зобов'язання відповідно до п.198.5 ПКУ не нараховуються.

8. ВИПЛАТА ДОХОДІВ, НЕ ЗАЗНАЧЕНИХ У ВИТЯГУ З ЄДРПОУ

Лист Державної фіскальної служби України «Щодо сплати податку на доходи фізичних осіб суб'єктом господарювання, який не має відокремлених структурних підрозділів, а має власні або орендовані приміщення (будівлі) в різних регіонах України або/та районах міста, де працюють наймані працівники такого суб'єкта господарювання» від 15.09.2016р. №20119/6/99-95-42-02-16.

Відповідно до п.77.6 ст.77 розд. IV Податкового кодексу України (далі - Кодекс) у разі якщо фізична особа - підприємець отримує інші доходи, ніж від провадження підприємницької діяльності, у межах обраних ним видів такої діяльності, такі доходи оподатковуються за загальними правилами, встановленими Кодексом для платників податку - фізичних осіб.

Так, при виплаті доходу податковий агент відповідно до пп.168.1.1 п.168.1 ст.168 Кодексу зобов'язаний утримати податок на доходи фізичних осіб із суми виплаченого доходу, використовуючи ставку податку, визначену в ст.167 Кодексу.

Згідно із Довідником ознак доходів, наведених у додатку до Порядку заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 13.01.2015р. №4, сума винагород та інших виплат, нарахованих (виплачених) платнику податку відповідно до умов цивільно-правового договору відображається у податковому розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку (далі - податковий розрахунок за ф. 1ДФ) під ознакою доходу «102».

Разом з тим, відповідно до п.177.8 ст.177 розд. IV Кодексу, під час нарахування (виплати) фізичній особі - підприємцю доходу від здійснення нею підприємницької діяльності у межах обраних ним видів такої діяльності, якщо фізичною особою - підприємцем, яка отримує такий дохід, надано копію документу, що підтверджує її державну реєстрацію відповідно до закону як суб'єкта підприємницької діяльності, податкові агенти не утримують податок на доходи у джерела виплати.

При цьому, сума винагород та інших виплат, нарахованих (виплачених) на користь таких фізичних осіб - підприємців, відображається у податковому розрахунку за ф. 1ДФ під ознакою доходу «157». Це правило не застосовується в разі нарахування (виплати) доходу за виконання певної роботи та/або надання послуги згідно з цивільно-правовим договором, коли буде встановлено, що відносини за таким договором фактично є трудовими, а сторони договору можуть бути прирівняні до працівника чи роботодавця відповідно до підпунктів 14.1.195 та 14.1.222 п.14.1 ст.14 Кодексу.

Таким чином, сума оподатковуваного доходу, виплачена фізичній особі - підприємцю, отримана від виду діяльності, який не зазначено у документі, що підтверджує її державну реєстрацію, відображається в податковому розрахунку за ф. 1ДФ під ознакою доходу «157».

9. ОБЧИСЛЕННЯ СЕРЕДНЬОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ

Лист Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності «Щодо обчислення середньої заробітної плати для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням» від 20.09.2016р. №2.4-46-1616.

Згідно Порядку обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.09.2001р. №1266, зазначено, що середня заробітна плата для розрахунку допомоги по вагітності та пологах і допомоги по тимчасовій непрацездатності, оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності за рахунок коштів роботодавця обчислюється роботодавцями на підставі відомостей, що включаються до звіту про суми нарахованої заробітної плати. Сюди входять доходи, грошове забезпечення, допомога, компенсації застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що подаються до Державної фіскальної служби.

Середньоденна заробітна плата обчислюється шляхом ділення нарахованої за розрахунковий період (12 календарних місяців) заробітної плати, на яку нарахований єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та/або страхові внески на відповідні види загальнообов'язкового державного соціального страхування, на кількість календарних днів перебування у трудових відносинах у розрахунковому періоді. Але без урахування календарних днів, не відпрацьованих з поважних причин. Таких як тимчасова непрацездатність, відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами, відпустка по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку та шестирічного віку за медичним висновком, відпустка без збереження заробітної плати.

Місяці розрахункового періоду (з першого до першого числа), в яких застрахована особа не працювала з поважних причин, виключаються з розрахункового періоду.

Таким чином, із розрахункового періоду виключаються дні тимчасової непрацездатності, відпустки у зв'язку із вагітністю та пологами. Отже, до розрахунку середньоденної заробітної плати не повинні включатися суми допомоги по тимчасовій непрацездатності, вагітності та пологах, які нараховані за дні тимчасової непрацездатності, відпустки у зв'язку із вагітністю та пологами. А у випадку виключення із розрахункового періоду повного місяця (з першого до першого числа) також виключається нарахована у цьому періоді заробітна плата (матеріальна допомога, премія тощо).

Враховуючи зазначене, до розрахунку допомоги включається заробітна плата, нарахована за розрахунковий період, на яку нарахований єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування в межах максимальної величини бази нарахування єдиного внеску.

10. НЕДОПУСК ДО ПЕРЕВІРКИ

Лист Державної фіскальної служби України «Про надання податкової консультації [щодо дій контролюючих органів у разі недопуску до проведення перевірки]» від 14.09.2016р. №9679/М/99-99-13-04-02-14.

Умови та порядок допуску посадових осіб контролюючих органів до проведення документальних виїзних перевірок встановлено статтею 81 Податкового кодексу України (далі - Кодекс). Зокрема, посадові особи контролюючого органу мають право приступити до проведення документальної виїзної перевірки, фактичної перевірки за наявності підстав для їх проведення, визначених Кодексом, та за умови пред'явлення або надіслання у випадках, визначених Кодексом, належним чином оформлених таких документів: копії наказу та направлення на проведення перевірки, службового посвідчення осіб, які зазначені в направленні на проведення перевірки.

Непред'явлення або ненадіслання у випадках, встановлених Кодексом, платнику податків (його посадовим (службовим) особам або його уповноваженому представнику, або особам, які фактично проводять розрахункові операції) цих документів або пред'явлення зазначених документів, що оформлені з порушенням вимог, встановлених пунктом 81.1 статті 81 Кодексу, є підставою для недопущення посадових (службових) осіб контролюючого органу до проведення документальної виїзної або фактичної перевірки. Відмова від допуску до перевірки на інших підставах, ніж визначені в абзаці п'ятому пункту 81.1 статті 81 Кодексу, не дозволяється.

Згідно з пунктом 81.2 статті 81 Кодексу у разі відмови у допуску посадових (службових) осіб контролюючого органу до проведення перевірки складається акт, який засвідчує факт відмови.

При цьому відмова платника податків від проведення перевірки за наявності законних підстав для її проведення, допуску посадових (службових) осіб контролюючого органу до проведення перевірки, а також вчинення будь-яких інших дій з метою уникнення проведення перевірки може бути підставою для вжиття контролюючими органами таких дій:

- застосування арешту майна, відмінного від коштів, платника податків на підставі прийняття рішення керівником (заступником керівника) органу ДФС, обґрунтованість якого повинна бути перевірена судом протягом 96 годин (стаття 94 Кодексу);
- звернення до адміністративного суду із позовом (поданням) про застосування арешту коштів на рахунках у банку платника податків, зокрема, щодо зупинення видаткових операцій (підпункт 94.6.2 пункту 94.6 статті 94 Кодексу).

Щодо можливості складення акта про результати документальної планової виїзної перевірки у випадках недопуску посадових осіб контролюючих органів до проведення перевірки та визначення сум грошових зобов'язань виключно на підставі податкових декларацій платника податків та інформації АІС «Податковий блок» зазначаємо таке.

Матеріали, які є підставами для висновків під час проведення перевірок, наведено у статті 83 Кодексу. Зокрема, це може бути податкова звітність, інші матеріали, отримані в порядку та у спосіб, передбачені Кодексом, або іншими законами, контроль за дотриманням яких покладений на контролюючі органи.

Наказом Міністерства фінансів України від 14.03.2013р. №395, який зареєстрований в Міністерстві юстиції України 12 квітня 2013 року за №607/23139, затверджено Порядок

оформлення результатів документальних перевірок щодо дотримання податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, платниками податків - фізичними особами (далі - Порядок).

Відповідно до пункту 1.7 розділу I Порядку факти виявлених порушень податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, викладаються в акті документальної перевірки чітко, об'єктивно та повною мірою, з посиланнями на первинні або інші документи, які зафіксовані в обліку та підтверджують наявність зазначених фактів.

Водночас зауважуємо, недопуск платником податків посадових осіб контролюючих органів до проведення документальної виїзної перевірки не позбавляє контролюючі органи права вжити заходів щодо організації та прийняття рішення про проведення документальної невиїзної перевірки такого платника, за умови наявності обставин для її проведення, визначених статтями 77 та 78 Кодексу, та з дотриманням вимог щодо її організації відповідно до статті 79 Кодексу.

Документальна невиїзна перевірка здійснюється на підставі зазначених у підпункті 75.1.2 пункту 75.1 статті 75 цього Кодексу документів та податкової інформації, наданих платником податків у визначених цим Кодексом випадках, або отриманих в інший спосіб, передбачений законом.

11. РОЗРАХУНОК ПЕНІ ПРИ САМОСТІЙНОМУ НАРАХУВАННІ СУМИ ГРОШОВОГО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Лист Державної фіскальної служби України «Щодо розрахунку пені при самостійному нарахуванні суми грошового зобов'язання платником податків - після спливу 90 днів, наступних за останнім днем граничного строку сплати грошового зобов'язання» від 05.09.2016р. №19175/6/99-99-15-02-02-15.

Відповідно до п.50.1 ст.50 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) у разі, якщо у майбутніх податкових періодах платник податків самостійно виявляє помилки, що містяться у раніше поданій ним податковій декларації (крім обмежень, визначених цією статтею), він зобов'язаний надіслати уточнюючий розрахунок до такої податкової декларації за формою чинного на час подання уточнюючого розрахунку. Платник податків, який самостійно виявляє факт заниження податкового зобов'язання минулих податкових періодів, зобов'язаний, за винятком випадків, установлених п.50.2 цієї статті:

- або надіслати уточнюючий розрахунок і сплатити суму недоплати та штраф у розмірі трьох відсотків від такої суми до подання такого уточнюючого розрахунку;
- або відобразити суму недоплати у складі декларації з цього податку, що подається за податковий період, наступний за періодом, у якому виявлено факт заниження податкового зобов'язання, збільшену на суму штрафу у розмірі п'яти відсотків від такої суми, з відповідним збільшенням загальної суми грошового зобов'язання з цього податку.

Згідно з п.31.1 ст.31 Кодексу строком сплати податку та збору визнається період, що розпочинається з моменту виникнення податкового зобов'язку платника податку із сплати конкретного виду податку і завершується останнім днем строку, протягом якого такий податок чи збір повинен бути сплачений у порядку, визначеному податковим законодавством. Податок чи збір, що не був сплачений у визначений строк, вважається не сплаченим своєчасно. При цьому момент виникнення податкового зобов'язку платника податків, у тому числі податкового агента, визначається календарною датою.

Відповідно до пп.14.1.162 п.14.1 ст.14 Кодексу пеня - це сума коштів у вигляді відсотків, нарахованих на суми грошових зобов'язань, не сплачених у встановлені законодавством строки.

Відповідно до пп. «а» пп.129.1.1 п.129.1 ст.129 Кодексу пеня нараховується при самостійному нарахуванні суми грошового зобов'язання платником податків - після спливу 90 днів, наступних за останнім днем граничного строку сплати грошового зобов'язання, визначеного Кодексом. Пеня, визначена пп.129.1.1 п.129.1 ст.129 Кодексу, нараховується на суму податкового боргу (включаючи суму штрафних санкцій за їх наявності та без урахування суми пені) із розрахунку 120 відсотків річних облікової ставки Національного банку України, діючої на день виникнення такого податкового боргу або на день його (його частини) погашення, залежно від того, яка з величин таких ставок є більшою, за кожний календарний день прострочення у його сплаті (п.129.4 ст.129 Кодексу). Нарахування пені закінчується у день зарахування коштів на відповідний рахунок органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, та/або в інших випадках погашення податкового боргу та/або грошових зобов'язань (пп.129.3.1 п.129.3 ст.129 Кодексу). Останній день сплати податку на прибуток підприємств за 2015 рік, платниками, у яких податковий (звітний) період дорівнює календарному року відповідно до п.57.1 ст.57 Кодексу припадає на 10.03.2016 року. У випадку надання уточнюючої декларації за 2015 рік 03.08.2016р. пеню необхідно нараховувати з 09.06.2016р.

12. ВІДНОВЛЕННЯ ПЕРВИННИХ ДОКУМЕНТІВ, ЯКІ ЗБЕРІГАЮТЬСЯ НА ТЕРИТОРІЇ ВІЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ЗОНИ «КРИМ»

Лист Державної фіскальної служби України «Щодо відновлення первинних документів, які зберігаються на території вільної економічної зони «Крим» від 07.09.2016р. №19342/6/99-99-15-02-02-15.

Відповідно до п.44.1 ст.44 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) для цілей оподаткування платники податків зобов'язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань, на підставі первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено законодавством.

При цьому платники податків зобов'язані забезпечити зберігання зазначених вище документів, а також документів, пов'язаних із виконанням вимог законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, не менш як 1095 днів з дня подання податкової звітності, для складення якої використовуються зазначені документи, а у разі її неподання – з передбаченого Кодексом граничного терміну подання такої звітності (п.44.3 ст.44 Кодексу).

У разі втрати, пошкодження або дострокового знищення зазначених документів, платник податків зобов'язаний у п'ятиденний строк з дня такої події письмово повідомити контролюючий орган за місцем обліку в порядку, встановленому Кодексом для подання податкової звітності.

Платник податків зобов'язаний відновити втрачені документи протягом 90 календарних днів з дня, що настає за днем надходження повідомлення до контролюючого органу.

У разі неможливості проведення перевірки платника податків у випадках, передбачених цим підпунктом, терміни проведення таких перевірок переносяться до дати відновлення та надання документів до перевірки в межах визначених цим підпунктом строків (п.44.5 ст.44 Кодексу).

У разі якщо до закінчення перевірки або у терміни, визначені в абзаці другому п.44.7 цієї статті Кодексу, платник податків не надає посадовим особам контролюючого органу, які проводять перевірку, документи (незалежно від причин такого ненадання, крім випадків виїмки документів або іншого вилучення правоохоронними органами), що підтверджують показники, відображені таким платником податків у податковій звітності, вважається, що такі документи були відсутні у такого платника податків на час складення такої звітності.

Якщо платник податків після закінчення перевірки та до прийняття рішення контролюючим органом за результатами такої перевірки надає документи, що підтверджують показники, відображені таким платником податків у податковій звітності, не надані під час перевірки (у випадках, передбачених абзацами другим і четвертим п.44.7 ст.44 Кодексу), такі документи повинні бути враховані контролюючим органом під час розгляду ним питання про прийняття рішення (п.44.6 ст.44 Кодексу).

Протягом п'яти робочих днів з дня отримання акта перевірки платник податків має право надати до контролюючого органу, що призначив перевірку, документи, які підтверджують показники, відображені таким платником податків у податковій звітності (абзац другий п.44.7 ст.44 Кодексу).

У разі якщо під час проведення перевірки платник податків надає документи менше ніж за три дні до дня її завершення або коли надіслані у передбаченому абзацом першим п.44.7 ст.44 Кодексу порядку документи надійшли до контролюючого органу менше ніж за три дні до дня завершення перевірки, проведення перевірки продовжується на строк, визначений ст.82 Кодексу.

У разі якщо надіслані у передбаченому абзацом першим п.44.7 ст.44 Кодексу порядку документи надійшли до контролюючого органу після завершення перевірки або у разі надання таких документів відповідно до абзацу другого п.44.7 ст.44 Кодексу, контролюючий орган має право не приймати рішення за результатами проведеної перевірки та призначити позапланову документальну перевірку такого платника податків (абзаци третій, четвертий п.44.7 ст.44 Кодексу).

Норми Кодексу не містять положень щодо звільнення платника податків від обов'язку відновлення документів, які зберігаються на території вільної економічної зони «Крим».

Таким чином, відповідно до п.44.5 ст. 44 Кодексу платник податків повинен забезпечити відновлення та надання контролюючому органу зазначених вище документів.

Незабезпечення платником податків зберігання документів з питань обчислення і сплати податків та зборів протягом установлених ст.46 Кодексу строків тягне за собою накладення штрафу у розмірах, визначених п.121.1 ст.121 Кодексу.

Що стосується методики відновлення документів за відсутності реєстрів бухгалтерського обліку, то порядок дій у разі втрати первинних документів визначено пунктом 6.10 Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, яке затверджено наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995р. №88, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 05.06.1995р. за №168/704.

Крім того, зазначаємо, що відповідно до п.2 ст.6 Закону України від 16 липня 1999 року №996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» регулювання питань методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснюється Міністерством фінансів України, яке затверджує національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, інші нормативно-правові акти щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.